
VandCenter Syd Holding as

Vandværksvej 7, 5000 Odense C

Årsrapport for 2018

CVR-nr. 34 08 12 04

Årsrapporten er fremlagt og
godkendt på selskabets ordi-
nære generalforsamling
den 23/4 2019

Hans Henrik Banke
Dirigent

Indholdsfortegnelse

Side

Påtegninger

Ledelsespåtegning 1

Den uafhængige revisors revisionspåtegning 2

Ledelsesberetning

Selskabsoplysninger 5

Hoved- og nøgletal 6

Ledelsesberetning 7

Koncern- og årsregnskab

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december 15

Balance 31. december 16

Egenkapitalopgørelse 20

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december 21

Noter til årsregnskabet 22

Ledespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 for VandCenter Syd Holding as.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet og koncernregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af selskabets og koncernens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af selskabets og koncernens aktiviteter og koncernens pengestrømme for 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Odense, den 9. april 2019

Direktion

Mads Leth

Gerda Hald

Bestyrelse

Anders Wedel Berthelsen
formand

Lars Havelund Jensen
næstformand

Birgitte Rose Mogensen

Thorkild Korsholm Maarbjerg

Tina Jensen

Mette Hjort

Kenneth Rong-Petersson
medarbejderrepræsentant

Carsten Hammer
medarbejderrepræsentant

Jesper Olkjær Edlefsen
medarbejderrepræsentant

Claus Winther
medarbejderrepræsentant

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i VandCenter Syd Holding as

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for VandCenter Syd Holding as for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

måde, at der gives et retvisende billede heraf.

- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Odense, den 9. april 2019

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Poul Erik Jacobsen
statsautoriseret revisor
mne10086

Mette Plambech
statsautoriseret revisor
mne34162

Selskabsoplysninger

Selskabet

VandCenter Syd Holding as
Vandværksvej 7
5000 Odense C

Telefon: 63132333
Telefax: 63132334
E-mail: info@vandcenter.dk
Hjemmeside: www.vandcenter.dk

CVR-nr.: 34 08 12 04
Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december
Hjemstedskommune: Odense

Bestyrelse

Anders Wedel Berthelsen, formand
Lars Havelund Jensen
Birgitte Rose Mogensen
Thorkild Korsholm Maarbjerg
Tina Jensen
Mette Hjort
Kenneth Rong-Petersson
Carsten Hammer
Jesper Olkjær Edlefsen
Claus Winther

Direktion

Mads Leth
Gerda Hald

Revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Rytterkasernen 21
5000 Odense C

Pengeinstitut

Nordea Bank Danmark A/S
Vestre Stationsvej 7
5000 Odense C

Hoved- og nøgletal

Set over en 5-årig periode kan koncernens udvikling beskrives ved følgende hoved- og nøgletal:

	Koncern				
	2018	2017	2016	2015	2014
	Mio. DKK	Mio. DKK	Mio. DKK	Mio. DKK	Mio. DKK
Hovedtal					
Resultat					
Nettoomsætning	501	500	526	434	483
Bruttofortjeneste	119	101	124	23	94
Resultat af ordinær primær drift	61	45	71	-29	45
Resultat af finansielle poster	-22	-25	-28	-28	-26
Årets resultat	18	-2	2	-61	1
Balance					
Balancesum	8.343	8.374	8.561	8.519	8.520
Egenkapital	6.376	6.357	6.446	6.443	6.502
Pengestrømme					
Pengestrømme fra:					
- driftsaktivitet	276	292	316	255	212
- investeringsaktivitet	-241	-254	-274	-320	-361
heraf investering i materielle anlægsaktiver	-261	-267	-291	-329	-372
- finansieringsaktivitet	-63	-60	-3	93	125
Årets forskydning i likvider	-28	-22	39	28	-24
Antal medarbejdere	214	224	218	211	202
Nøgletal i %					
Bruttomargin	23,8%	20,2%	23,6%	5,3%	19,5%
Overskudsgrad	8,6%	4,4%	5,9%	-11,8%	5,6%
Afkastningsgrad	0,5%	0,3%	0,4%	-0,6%	0,3%
Soliditetsgrad	76,4%	75,9%	75,3%	75,6%	76,3%
Forrentning af egenkapital	0,3%	0,0%	0,0%	-0,9%	0,0%

Nøgletallene er udarbejdet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings anbefalinger og vejledning. Der henvises til definitioner i afsnittet om regnskabspraksis.

Ved ændring af regnskabspraksis er der ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal tilbage til 2014 - 2016. Der henvises til omtale heraf i afsnittet om regnskabspraksis.

Ledelsesberetning

Årsrapporten for VandCenter Syd Holding as for 2018 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Hovedaktivitet

Selskabet er moderselskab for VandCenter Syd as, VandCenter Syd Service ApS, VCS Energy ApS samt SamAqua A/S.

Væsentlige begivenheder i 2018

VandCenter syd as

Grundvand og drikkevand

Grundvandsbeskyttelse skal sikre, at vi også kan have rent grundvand til fremtidens drikkevand. Vi beskytter grundvandet bl.a via skovrejsning og aftaler med landmænd om miljøvenlig drift, og vi har handleplaner for flere af vores kildepladser. I 2018 havde vi aftaler på plads for 40 % af det areal, hvor vi ønsker at beskytte grundvandet, mod 35 % i 2017. Det samlede grundvandsbeskyttelses behov vil blive vurderet, når der skal udarbejdes en revideret grundvandsstrategi i 2019 og 2020.

Vores hidtil største skovrejsningsprojekt er Elmelund skov og i Brylle er vi også i gang med at plante skov. Vi har i 2018 erhvervet ekstra jord til begge skovarealer.

Der er skrappe lovkrav til det drikkevand, vi producerer. I 2018 havde vi to overskridelser af stoffet desphenyl-chloridazon – en på Dalumværket og en på Lindvedværket. Det betød, at vi i en kort periode leverede vand med et indhold, som lå lidt over den tilladte grænseværdi.

På Lindvedværket skyldtes overskridelsen, at værdierne for desphenyl-chloridazon i de tilhørende borerer var steget. Overskridelsen på Dalumværket skyldtes en forkert beregning i modellen til vores indvindingsstrategi, som bruges til at forudse indholdet af desphenyl-chloridazon. Da vi opdagede fejlen, blev den rettet. I begge tilfælde blev indvindingen justeret, så vi igen leverede vand, der overholdt grænseværdien.

I 2018 trådte en ny bekendtgørelse i kraft, som betyder, at vi som vandselskab skal tage vandprøver hos kunderne. Året 2018 har været en overgangsperiode, og vi er først kommet i gang med at udtage prøver i slutningen af året. Vi har derfor kun nået at udtage 25 % af de prøver, som efter den nye bekendtgørelse er lovpligtige. Det skyldes dels, at vi ventede på en vejledning fra ministeriet – men også at vi i samarbejde med vores tilsynsførende kommune har brugt tid på at udarbejde et analyseprogram, der lever op til den nye bekendtgørelse. Dette program er sat i gang fra 1. januar 2019. Vi vil fortsætte med også at udtage prøver på vores vandværker og ledningsnet.

Spildevand og regnvand

I 2018 har vi i forbindelse med Nordfyns Kommunes fortovs- og vejprojekter afkoblet vej- og tagvand fra kloaksystemet i Krogsbølle og Hårslev ved at indbygge hule kantsten (KerbDrain), der fungerer som afløbsrør for regnvandet. I Odense har vi benyttet lejligheden til at etablere separat rør til regnvand i Ny

Ledelsesberetning

Vestergade i forbindelse med, at gaden blev totalrenoveret.

I projektet DONUT (Distributed Online moNitoring of the Urban waTer cycle), er vi med til at udvikle en løsning, som på en billig og effektiv måde kan overvåge byens vandkredsløb. Der bruges intelligente trådløse målere og en billig målerstype, der gør det muligt at opsætte mange målere. Resultaterne skal primært bruges til at få viden om afløbssystemets funktion, og dermed give et bedre billede af, hvor meget vand, der er i systemet ved en given belastning. Det vil synliggøre, hvor der er overbelastninger (fx ved skybrud), driftsforstyrrelser eller andre u hensigtsmæssigheder, som man kan målrette indsatsen mod. Projektet er kommet godt i gang i 2018 og anden generation af målere er udviklet og klar til opsætning i starten af 2019.

Samfund

For at blive klogere på vores kunders behov og deres forventninger til os, gennemførte vi i 2018 den første af tre kundeundersøgelser rettet mod privat- og erhvervskunder. Ca. 2.400 privatkunder besvarede den første undersøgelse, og flertallet gav udtryk for, at de er meget tilfredse med vores leverance af drikkevand og afledning af spildevand. En stor del af kunderne har dog et ringe kendskab til VandCenter Syd som virksomhed og til vores øvrige aktiviteter.

En anden kampagneindsats i 2018 handlede om, at toilettet ikke skal bruges som skraldespand, fordi vådservietter og andet affald giver store udfordringer i kloaksystemet. Vi formidler derfor, at det kun er ”lort, pis og papir”, der skal skylles ud i toilettet.

Alle mennesker har ret til et privatliv. Vi har i 2018 arbejdet med implementering af EU's persondataforordning, der beskytter personoplysninger (GDPR). Vi har udarbejdet en privatlivspolitik og gjort den tilgængelig for kunder og medarbejdere. Ændret arbejdsgange, beskrevet og dokumenteret processer. Givet medarbejderne gode råd og testet deres viden om It-sikkerhed i forbindelse med persondata.

Gennem EU-projektet ”Odense-modellen” har vi fået en unik mulighed for et tæt og tværfagligt samarbejde med Odense Kommune om klimatilpasning. Nogle af aktiviteterne i projektet i 2018 har været at udvikle og udføre en række nye målinger, analyser samt værktøjer. Udvikle en tværfaglig samarbejdes- og samskabelsesproces og udvikle et kommunikations- og formidlingsværktøj til klimatilpasningsmodellen.

Fodaftryk

Vi er meget bevidste om, hvordan vi påvirker miljøet omkring os. Vi har hidtil især haft fokus på CO₂ udledning, når vi har undersøgt vores miljømæssige fodaftryk, men med vores projekt ”Absolut bæredygtighedsvurdering” udvides perspektivet så en bredere vifte af potentielle miljøpåvirkninger tages med i betragtning. På den måde får vi bedre overblik over vores samlede miljøpåvirkning lokalt og globalt. Og indblik i, hvor vi for alvor kan mindske miljøpåvirkningen. I samarbejde med DTU opstillede vi i 2018 en såkaldt systemmodel, der tager hele VandCenter Syds drift og anlæg med i en samlet redegørelse for vores miljøpåvirkning. Vi forventer at modtage den samlede afrapportering i 2019.

En af større energibesparelser i 2018 var vores renovering af hovedværket på Vandværksvej, hvor de nye pumper på værket forventes at bruge 15-20 % mindre strøm end før – eller hvad der svarer til ca. 17

Ledelsesberetning

husstandes årlige energiforbrug.

Globalt ansvar

Vi støtter op om de ti principper i FN's Global Compact, fordi de ligger i naturlig forlængelse af vores værdigrundlag som ansvarlig virksomhed – og fordi vi tror på, at alle virksomheder har et ansvar for at bidrage til en bæredygtig global udvikling.

Vi ser Global Compact som en dagsorden, der med sin formulering af nogle overordnede, etiske principper for ansvarlig virksomhed i en global virkelighed kan være med til at drive denne udvikling frem. Ikke mindst når denne dagsorden kobles med konkrete udviklingsmål i form af FN's 17 verdensmål.

Vi tror på, at alle - også virksomheder – har et ansvar for klodens fremtid. Derfor har vi valgt at understøtte FN's 17 verdensmål for bæredygtig global udvikling. En tværorganisatorisk global projektgruppe arbejdede i løbet af 2018 med at finde de verdensmål, det giver bedst mening for VandCenter Syd at fokusere på. Det skete ud fra en vurdering af, hvad der er relevant for os som virksomhed, hvor vi har udfordringer samt værdien for kunderne, hvis vi gør en ekstra indsats. Resultatet blev, at der blev udpeget fem indsatsområder – menneskerettigheder, miljøet, samfundet, arbejdsforhold og produkter og ydelser.

Investeringer

I 2018 renoverede vi det største af vores 6 vandværker, Hovedværket. Det betyder, at vi nu har styrket forsynings sikkerheden.

Vi har også færdiggjort en ny ledning, der leder grundvand fra Borreby kildeplads til Dalumværket, hvilket muliggør en øget produktion på Dalumværket, så vi også her har en god buffer.

Vi har investeret i at tilpasse kloaksystemet til mere og kraftigere regn for at reducere overløb til naturen og kælderoversvømmelser. Omkring letbanens rute i Odense har det også været nødvendigt at nyanlægge og flytte mange rør. Derudover har der været gang i byudviklingen, hvilket bl.a. kræver investeringer i ledningsnettet til nye bolig- og erhvervsområder. I 2018 har særligt investeringer som følge af nyudstykninger fyldt meget.

I tilknytning til kloakarbejdet omkring Letbanen i Odense har vi i 2018 været i gang med at etablere et underjordisk bassin i Bolbro. Projektet afsluttes i 2019 og er et blandt flere tiltag, som samlet set skal aflaste kloaksystemet i området og mindske risikoen for oversvømmelser og overløb til Bolbro Rende.

Bestyrelsens selvevaluering

Bestyrelsen har tidligere gennemført en selvevaluering i 2015 og 2017. Efter indtræden af en ny bestyrelse pr. 1. januar 2018 blev det besluttet af gennemføre en selvevaluering i foråret 2018 baseret på en spørgeskemaundersøgelse.

Selvevalueringen var inddelt i 9 hovedområder:

Ledelsesberetning

- Bestyrelsens hovedopgaver
- Behov for bestyrelseskompetencer
- Bestyrelsesmøderne
- Information til bestyrelsesmøderne
- Kontrolfunktionen
- Samarbejde og kvalitet i bestyrelsen
- Samarbejde mellem bestyrelse og direktion
- Direktionen
- Eksterne relationer

Undersøgelsen blev gennemført som en GAP analyse For hvert af hovedområderne blev der stillet en række spørgsmål/udsagn, der skulle besvares med en væsentlighedskarakter 1 (lav) – 5 (høj) og en selvevalueringskarakter. Evalueringen gav alene indspark til mindre justeringer i bestyrelsens arbejde og samarbejde.

VandCenter Syd Service ApS

I VandCenter Syd Service er der kontinuerligt fokus på udvikling og uddannelse af medarbejdere og ledere, således at der vedligeholdes og udvikles de ønskede kompetencer i forhold til at kunne løse nuværende og fremtidige opgaver. Hvert år fastlægges der en leder- og medarbejderudviklingsplan, som beskriver de strategiske elementer fra strategi 2015 – 2019, der ønskes fokuseret på det pågældende år. Afledt heraf hvilke initiativer, uddannelse og træning der sættes i værk for de forskellige medarbejdergrupper for at understøtte disse elementer bedst muligt. Hertil kommer den individuelle kompetenceudvikling, der aftales via de årlige medarbejderudviklingssamtaler.

SamAqua A/S

SamAqua varetager fælles administrative serviceopgaver for en række forsyninger på Fyn, omkringliggende øer og Trekantområdet. Selskabet skal ikke skabe overskud, men tilbyde de bedst mulige ydelser til selskabets ejere, afregnet til kostpriser, og varetage løbende kvalitetsmæssig udvikling af sine serviceydelser samt implementere nye forretningsområder efter ejernes ønsker og behov.

Selskabet har ved udgangen af 2018 14 ejere, hvoraf 6 selskaber er med på IT løsningerne, alle er med i indkøb, kommunikation og forretningsudvikling. Desuden er to selskaber med i lønområdet.

VCS-TA A/S

VCS-TA A/S varetager VandCenter Syds tilknyttede aktiviteter i Danmark og i udlandet, bortset fra Sydøst Asien. Selskabet har i 2018 haft aktiviteter i Danmark svarende til 2017. Vi har fortsat haft mange opgaver med reovering og eftersyn af borer for både private vandværker og kommunalt ejede vandselskaber.

Ledelsesberetning

VandCenter Syd Energi ApS

VCS Energy ApS har kørt med to gasdrevne generatorer i 2018. VandCenter Syd as har øget biogasproduktionen i 2018, og det har øget el- og varmeproduktionen i energiselskabet. Selskabet er fortsat netto producerende af el og varme på renselanlægget.

VCS Energi ApS har indgået aftaler med VandCenter Syd as om gasleverancen, den daglige drift samt overvågning af både motorer og kedelanlæg. Overskudsvarmen vil fortsat blive solgt til Fjernvarme Fyn A/S, de kommende år. Den producerede el afsættes til Energinet.dk.

DanAqua Holding ApS

DanAqua Holding ApS – med datterselskabet DanAqua Sdn Bhd i Malaysia har som væsentligste formål at eksportere know-how på de internationale markeder indenfor de kerneydelser som begge ejere har. I det forløbne år har der kun været få aktiviteter, primært i Malaysia. Markedet har vist sig at være trægt, og forsøg på at øge aktiviteterne i nabolandene har ikke givet det ønskede resultat.

DanAqua Holding ApS har derfor besluttet at afvikle aktiviteterne i DanAqua Sdn. Bhd og selskabet forventes lukket i første halvår 2019. Ligeledes vil DanAqua Holding ApS blive afviklet efterfølgende så selskabet lukkes ved udgangen af 2019.

Udvikling i året

Selskabet har ændret regnskabspraksis for indregning af over-/underdækning. Ændringen er beskrevet i afsnittet "Anvendt regnskabspraksis".

Koncernens resultatopgørelse for 2018 udviser et overskud på 17,7 mio. kr. og koncernens balance pr. 31. december 2018 udviser en egenkapital på 6.376,2 mio kr.

Nettoomsætning

Koncernens nettoomsætning i 2018 var 501,5 mio. kr., hvilket er en stigning på 0,2 mio. kr. i forhold til 2017.

Årets resultat

Koncernens resultat for 2018 blev 21,4 mio. kr. før skat. Det tilsvarende resultat for 2017 var -2,7 mio. kr.

Finansielle poster

Finansielle poster udgjorde netto i 2018 21,9 mio. kr., hvilket er et fald på 3,2 mio. kr. fra 2017. Årsagen er dels refinansiering af et lån til lavere fast rente og dels reduktion af gælden.

Ledelsesberetning

Året der gik og opfølgning på sidste års forventede udvikling

Moderselskabets resultatopgørelse for 2018 udviser et overskud på 17,7 mio. kr., og balance pr. 31. december 2018 udviser en egenkapital på 6.375,7 mio. kr.

Årets resultat for 2019 forventes på niveau omkring 0.

Særlige risici - driftsrisici og finansielle risici

Drift

Der er ingen væsentlig usikkerhed ved indregning eller måling af de anvendte beløb, og ligeledes er der ingen usædvanlige forhold.

Renterisici

Den rentebærende nettogæld udgør 794,2 mio. kr. Heraf udgør den variabelt forrentede del kun 15 % og moderate ændringer i renteniveauet vil ikke have nogen væsentlig direkte effekt på resultatet.

Strategi og målsætninger

Målsætninger og forventninger for det kommende år

Forventningerne til 2019 er beskrevet i VandCenter Syds Virksomhedsplan 2019. Virksomhedsplanen er præget af de emner, vi har valgt som toneangivende for VandCenter Syd i 2019: Bæredygtighed, digitalisering, tværgående samarbejde, kundefokus og forretningsudvikling.

I december 2018 godkendte Odense Byråd en revision af Odense Kommunes Ejerpolitik for kommunens selskaber. Politikken er gældende for perioden 2019 – 2022. Odense Kommune ønsker særligt fokus på social ansvarlighed og bæredygtighed.

Bæredygtighed og FN's verdensmål

I det kommende år vil vi arbejde intenst med at implementere FN's verdensmål for bæredygtighed. Til verdensmålene knyttes indikatorer, mål og retninger for VandCenter Syds fremtidige udvikling. I virksomhedsplanen markerer et lille "verdensmål-logo" de indsatser, som i særlig grad knytter sig til verdensmålene. Arbejdet med verdensmålene fortsætter i 2019, hvor de skal indarbejdes som fundament for vores kommende strategi 2020-2024.

Fokus på digitalisering

I 2019 vil vi have særligt fokus på digital udvikling. Vi vil understøtte vores forretning ved at bruge færre forskellige systemer – og til gengæld udnytte dem bedre. Ved at gennemgå, optimere og digitalisere arbejdsgange – samt blive klogere af benchmarking på tværs af vandsektoren – vil vi skabe effektiviseringer i hele selskabet.

Ledelsesberetning

Tværgående samarbejde og kompetanceudvikling

Fleksibilitet og tværgående samarbejde er nøglen til fortsat udvikling i VandCenter Syd – og i hele vandsektoren. I 2019 vil vi arbejde for at få overblik over og styrke kompetencerne i selskabet, samtidig med at vi vil dyrke synergier i samarbejde på tværs af organisationen.

Forretningsudvikling

I 2019 vil vi stille skarpt på vores projekter og søge at skabe større værdi og forretningsudvikling gennem brug af nye udbudsformer, forhandlingsformer og kontraktformer.

Øvrige selskaber i koncernen

I VandCenter Syd Service vil der fortsat være stor opmærksomhed rettet mod den gode arbejdsplads for at understøtte udviklingen af forandringsvillig arbejdskultur. Der vil fortsat være fokus på, at udvikle kompetencer hos ledere og medarbejdere, så de er i stand til at løfte opgaverne nu og i fremtiden.

Bestyrelsen i SamAqua ønsker fortsat at nye forretningsområder analyseres. I 2018 har der fortsat været fokus på Forbrugsafregning, og der er ligeledes sat fokus på muligheden for samarbejde omkring GIS området. Det er bestyrelsens ønske, at der kontinuerligt analyseres 2-3 områder hvert år. I 2019 vil projektet om fælles forbrugsafregning fortsætte med henblik på udbud i første halvår af 2019.

Strukturen for VCS-TA er fortsat særdeles hensigtsmæssig i forhold til vandsektorloven og bidrager positivt til VandCenter Syds udfordringer i de kommende år. Efterspørgslen forventes at være stabil i 2019. Den reviderede Vandsektorlov har sat nye rammer for omsætningen, der nu må udgøre op til 3% af moderselskabets omsætning, svarende til mellem 13 og 14 millioner danske kroner. Det vil betyde, at der bliver plads til at indgå flere driftsaftaler med de private vandværker fremadrettet og deltagelse i større projekter i udlandet.

Fremover forventes stadig en mindre stigning i gasproduktionen i VandCenter Syd as til gavn for produktionen af el og varme i VCS Energy ApS. Stigningen forventes alene at ske som følge af nye processer på renseanlægget. Der arbejdes fortsat på forbedringer i renseanlæggets slamproduktion, både for at nedbringe slammængden og øge gasproduktionen.

Redegørelse for samfundsansvar

Vi er et offentligt ejet vandselskab og har derfor et særligt samfundsansvar. Det betyder bl.a., at vi skal lytte til kundernes behov, være med til at udvikle vores lokalområde og bidrage til et mangfoldigt samfund.

Supplerende beretning

Ansvarlighedsrapport 2018, som er selskabets supplerende beretning til årsrapporten, udgør den i henhold til årsregnskabslovens §99 a og 99b lovpligtige redegørelser for samfundsansvar. VandCenter Syds COP rapport til FN som følge af tilslutning til FN's Global Compact er en integreret del af Ansvarlighedsrapporten 2018

Ledelsesberetning

Ansvarlighedsrapport 2018 er godkendt på bestyrelsesmødet den 9. april 2019 og offentliggøres på VandCenter Syd's hjemmeside: <http://www.vandcenter.dk/om-os/ansvarlighed>.

Samspil med myndighederne om planer og politikker samt eksternt miljø

VandCenter Syd vil løbende bidrage til at fremme og understøtte Odense og Nordfyns kommuners til enhver tid gældende visioner og tværgående politikker samt konkret de mere sektorspecifikke politikker, planer og strategier, som kommer til udtryk i fx klimaplan, miljøplan, spildevandsplan og vandforsyningsplan.

Der vil blive lagt særligt vægt på bæredygtighed i forlængelse af Odense Kommunes målsætning om at blive Danmarks mest bæredygtige by.

Vi er certificeret efter standarderne for kvalitetsstyring (ISO 9001), miljøledelse (ISO 14001), arbejdsmiljøledelse (DS/OHSAS 18001) og drikkevandssikkerhed (ISO 22000). Det giver os et værktøj til løbende at måle, om vi gør det, vi har sat os for – og hvor vi kan gøre det bedre.

I 2017 udviklede og implementerede vi et nyt ledelsessystem, som dækker hele vores koncern, dvs. alle de selskaber, hvor VandCenter Syd har aktiemajoritet. Formålet er at sikre ensartede rammer på tværs af koncernens selskaber både i forhold til ledelse, styring, læring og forandring. Vores indsats bliver evalueret af både eksterne og interne auditorer, som løbende uddannes. Vi bliver certificeret ud fra ledelsessystemet.

Videnressourcer

Alle medarbejdere er pr. 1. oktober 2012 overført til VandCenter Syd Service ApS.

For yderligere oplysninger om videnressourcer henvises til årsrapport for VandCenter Syd Service ApS.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018	2017	2018	2017
		TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Nettoomsætning	2	501.450	499.583	0	0
Produktionsomkostninger	3	-382.763	-398.634	0	0
Bruttoresultat		118.687	100.949	0	0
Administrationsomkostninger	3	-58.146	-55.922	-35	-30
Resultat af ordinær primær drift		60.541	45.027	-35	-30
Andre driftsindtægter		0	99	0	0
Andre driftsomkostninger		-17.267	-22.777	0	0
Resultat før finansielle poster		43.274	22.349	-35	-30
Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder		0	0	17.708	-2.106
Finansielle indtægter	4	481	541	0	0
Finansielle omkostninger	5	-22.371	-25.626	-12	-6
Resultat før skat		21.384	-2.736	17.661	-2.142
Skat af årets resultat	6	-3.713	600	10	6
Årets resultat		17.671	-2.136	17.671	-2.136

Resultatdisponering

Forslag til resultatdisponering

Reserve for nettoopskrivning efter den indre

værdis metode	0	0	-73.172	3.397
Overført resultat	17.671	-2.136	90.843	-5.533
	17.671	-2.136	17.671	-2.136

Balance 31. december

Aktiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 TDKK	2017 TDKK	2018 TDKK	2017 TDKK
Dyrknings- aftaler mv.		0	101	0	0
Immaterielle anlægsaktiver	7	0	101	0	0
Grunde og bygninger		45.932	45.970	0	0
Distributionsanlæg		7.766.067	7.820.495	0	0
Fællesfunktionsanlæg		221.855	227.724	0	0
Materielle anlægsaktiver under udførelse		158.249	104.669	0	0
Materielle anlægsaktiver	8	8.192.103	8.198.858	0	0
Kapitalandele i dattervirk- somheder	9	0	0	6.376.950	6.444.737
Kapitalandele i associerede virksomheder	10	348	348	0	0
Tilgodehavender i tilknytte de virksomheder	11	0	0	0	0
Underdækning	11	4.411	13.145	0	0
Finansielle anlægsaktiver		4.759	13.493	6.376.950	6.444.737
Anlægsaktiver		8.196.862	8.212.452	6.376.950	6.444.737
Varebeholdninger		181	149	0	0

Balance 31. december

Aktiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 TDKK	2017 TDKK	2018 TDKK	2017 TDKK
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		37.138	25.611	0	0
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder		0	0	21	0
Tilgodehavender hos associerede virksomheder		77	183	0	0
Underdækning		11.780	9.669	0	0
Andre tilgodehavender		10.721	14.464	0	0
Udskudt skatteaktiv	13	0	0	2	2
Selskabsskat		0	0	10	12
Periodeafgrænsningsposter	12	4.088	1.511	0	238
Tilgodehavender		63.804	51.438	33	252
Likvide beholdninger		82.615	110.328	0	0
Omsætningsaktiver		146.600	161.915	33	252
Aktiver		8.343.462	8.374.367	6.376.983	6.444.989

Balance 31. december

Passiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 TDKK	2017 TDKK	2018 TDKK	2017 TDKK
Selskabskapital		561.798	561.798	561.798	561.798
Reserve for opskrivninger		2.075.317	1.992.634	2.075.317	1.992.634
Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode		0	0	427.076	494.863
Overført resultat		3.738.551	3.802.481	3.311.475	3.394.192
Egenkapital henført til kapitalejere af moderselskabet		6.375.666	6.356.913	6.375.666	6.443.487
Minoritetsinteresser		500	470	0	0
Egenkapital		6.376.166	6.357.383	6.375.666	6.443.487
Hensættelse til udskudt skat	13	887.767	883.740	0	0
Hensatte forpligtelser		887.767	883.740	0	0
Kreditinstitutter		805.589	852.801	0	0
Gæld til selskabsdeltagere og ledelse		0	20.398	0	0
Periodeafgrænsningsposter		117.801	97.084	0	0
Langfristede gældsforpligtelser	14	923.390	970.283	0	0

Balance 31. december

Passiver

	Note	Koncern		Moderselskab	
		2018 TDKK	2017 TDKK	2018 TDKK	2017 TDKK
Kreditinstitutter	14	47.212	45.691	0	0
Kreditinstitutter		3.631	652	798	653
Leverandører af varer og tjenesteydelser		48.973	60.278	6	1
Gæld til tilknyttede virksomheder		0	0	512	846
Gæld til selskabsdeltagere og ledelse	14	20.398	20.398	0	0
Anden gæld		34.475	34.600	0	0
Periodeafgrænsningsposter	14,15	1.450	1.342	1	2
Kortfristede gældsforpligtelser		156.139	162.961	1.317	1.502
Gældsforpligtelser		1.079.529	1.133.244	1.317	1.502
Passiver		8.343.462	8.374.367	6.376.983	6.444.989
Begivenheder efter balancedagen	1				
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	18				
Nærtstående parter	19				
Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor	20				
Anvendt regnskabspraksis	21				

Egenkapitalopgørelse

Koncern

	Selskabs- kapital	Reserve for opskrivninger	Reserve for nettoopskriv- ning efter den indre værdis metode	Overført resultat	Egenkapital ekskl. minori- tets- interesser	Minoritets- interesser	I alt
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
Egenkapital 1. januar	561.798	1.992.634	0	3.894.443	6.448.875	470	6.449.345
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	0	0	0	-91.961	-91.961	0	-91.961
Korrigeret egenkapital 1. januar	561.798	1.992.634	0	3.802.482	6.356.914	470	6.357.384
Kontant kapitalforhøjelse	0	0	0	0	0	30	30
Årets tilbageførsler af opskrivninger på afhændede aktiver	0	-7.857	0	7.857	0	0	0
Opløsning af tidligere års opskrivning	0	183.714	0	-183.714	0	0	0
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi ultimo	0	0	0	1.386	1.386	0	1.386
Skat af årets regulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	-305	-305	0	-305
Årets af- og nedskrivning	0	-93.174	0	93.174	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	17.671	17.671	0	17.671
Egenkapital 31. december	561.798	2.075.317	0	3.738.551	6.375.666	500	6.376.166

Moderselskab

Egenkapital 1. januar	561.798	1.992.634	500.248	3.394.195	6.448.875	0	6.448.875
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	0	0	0	-91.961	-91.961	0	-91.961
Korrigeret egenkapital 1. januar	561.798	1.992.634	500.248	3.302.234	6.356.914	0	6.356.914
Årets tilbageførsler af opskrivninger på afhændede aktiver	0	-7.857	0	7.857	0	0	0
Opløsning af tidligere års opskrivning	0	183.714	0	-183.714	0	0	0
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi ultimo	0	0	0	1.386	1.386	0	1.386
Skat af årets regulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	-305	-305	0	-305
Årets af- og nedskrivning	0	-93.174	0	93.174	0	0	0
Årets resultat	0	0	-73.172	90.843	17.671	0	17.671
Egenkapital 31. december	561.798	2.075.317	427.076	3.311.475	6.375.666	0	6.375.666

Pengestrømsopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	Koncern	
		2018 TDKK	2017 TDKK
Årets resultat		17.671	-2.136
Reguleringer	16	293.217	301.797
Ændring i driftskapital	17	-13.118	15.960
Pengestrømme fra drift før finansielle poster		297.770	315.621
Renteindbetalinger og lignende		482	541
Renteudbetalinger og lignende		-22.360	-25.627
Pengestrømme fra ordinær drift		275.892	290.535
Regulering udskudt skat		7	1.165
Pengestrømme fra driftsaktivitet		275.899	291.700
Køb af materielle anlægsaktiver		-261.327	-266.918
Salg af materielle anlægsaktiver		0	99
Tilslutningsafgifter		20.826	12.458
Pengestrømme fra investeringsaktivitet		-240.501	-254.361
Tilbagebetaling af gæld Kommune Kredit, netto		-45.691	-39.689
Tilbagebetaling af gæld til kreditinstitutter		2.979	524
Tilbagebetaling af gæld til tilknyttede virksomheder		-1	1
Tilbagebetaling af langfristet gæld i øvrigt		-20.398	-20.397
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet		-63.111	-59.561
Ændring i likvider		-27.713	-22.222
Likvider 1. januar		110.328	132.550
Likvider 31. december		82.615	110.328
Likvider specificeres således:			
Likvide beholdninger		82.615	110.328
Likvider 31. december		82.615	110.328

Noter til årsregnskabet

1 Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen indtruffet forhold, som har væsentlig indflydelse på bedømmelsen af årsrapporten.

2 Segmentoplysninger

	Vand TDKK	Spild TDKK	Øvrige TDKK	I alt TDKK
2018				
Omsætning	103.328	371.680	33.063	508.071
Regulering underdækning	-7.420	799	0	-6.621
Nettoomsætning	95.908	372.479	33.063	501.450
2017				
Omsætning	112.997	385.535	25.433	523.965
Regulering underdækning	-12.256	-12.124	0	-24.382
Nettoomsætning	100.741	373.409	25.433	499.583

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2018 TDKK	2017 TDKK	2018 TDKK	2017 TDKK
3 Medarbejderforhold				
Lønninger	99.346	98.841	0	0
Pensioner	15.796	15.628	0	0
Andre omkostninger til social sikring	1.605	1.406	0	0
Andre personaleomkostninger	31	24	0	0
	116.778	115.899	0	0
Lønninger, pensioner, andre omkostninger til social sikring og andre personaleomkostninger er omkostningsført under følgende poster:				
Produktionsomkostninger	100.228	102.123	0	0
Administrationsomkostninger	16.550	13.776	0	0
	116.778	115.899	0	0
Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse	2.853	2.823	0	0
Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere	214	224	0	0
4 Finansielle indtægter				
Andre finansielle indtægter	481	541	0	0
	481	541	0	0

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
5 Finansielle omkostninger				
Renteomkostninger tilknyttede virksomheder	0	1	0	0
Andre finansielle omkostninger	22.371	25.625	12	6
	22.371	25.626	12	6
6 Skat af årets resultat				
Årets aktuelle skat	466	8	-10	-2
Årets udskudte skat	4.746	-606	0	-6
Regulering af skat vedrørende tidligere år	0	-2	0	2
Regulering af udskudt skat tidligere år	-1.499	0	0	0
	3.713	-600	-10	-6
7 Immaterielle anlægsaktiver				
Koncern				
			Dyrknings-	
			aftaler mv.	
			TDKK	
Kostpris 1. januar				288
Kostpris 31. december				288
Ned- og afskrivninger 1. januar				187
Årets afskrivninger				101
Ned- og afskrivninger 31. december				288
Regnskabsmæssig værdi 31. december				0
Afskrives over				20 år

Noter til årsregnskabet

7 Immaterielle anlægsaktiver (fortsat)

Koncern

	2018	2017
	TDKK	TDKK
Af- og nedskrivninger af immaterielle anlægsaktiver er omkostningsført under følgende poster:		
Produktionsomkostninger	101	10
	101	10

8 Materielle anlægsaktiver

Koncern

	Grunde og byg-	Distributions-	Fællesfunk-	Materielle an-	I alt
	ninger	anlæg	tionsanlæg	lægsaktiver un-	TDKK
	TDKK	TDKK	TDKK	der udførelse	TDKK
Kostpris 1. januar	46.160	6.837.958	281.530	104.667	7.270.315
Tilgang i årets løb	0	196.260	10.885	249.842	456.987
Afgang i årets løb	0	-11.543	0	-196.260	-207.803
Kostpris 31. december	46.160	7.022.675	292.415	158.249	7.519.499
Opskrivninger 1. januar	0	3.468.799	118.258	0	3.587.057
Årets tilbageførsler af opskrivninger på afhændede aktiver	0	-10.073	0	0	-10.073
Opskrivninger 31. december	0	3.458.726	118.258	0	3.576.984
Ned- og afskrivninger 1. januar	190	2.486.261	172.064	0	2.658.515
Årets afskrivninger	38	233.454	16.754	0	250.246
Årets ned- og afskrivninger på afhændede aktiver	0	-4.381	0	0	-4.381
Ned- og afskrivninger 31. december	228	2.715.334	188.818	0	2.904.380
Regnskabsmæssig værdi 31. december	45.932	7.766.067	221.855	158.249	8.192.103
Afskrives over	10-75 år	30-75 år	5-75 år		

Noter til årsregnskabet

8 Materielle anlægsaktiver (fortsat)

Koncern

	2018	2017
	TDKK	TDKK
Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver er omkostningsført under følgende poster:		
Produktionsomkostninger	233.370	237.322
Administrationsomkostninger	16.875	17.302
	250.245	254.624

Moderselskab

9 Kapitalandele i dattervirksomheder

	2018	2017
	TDKK	TDKK
Kostpris 1. januar	5.949.873	5.949.873
Kostpris 31. december	5.949.873	5.949.873
Værdireguleringer 1. januar	494.864	496.852
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	-86.576	0
Årets resultat	17.708	-2.106
Øvrige egenkapitalbevægelser, netto	1.081	118
Værdireguleringer 31. december	427.077	494.864
Regnskabsmæssig værdi 31. december	6.376.950	6.444.737

Kapitalandele i dattervirksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
VandCenter Syd as	Odense	TDKK 561.798	100%	6.361.141	16.165
SamAqua A/S	Odense	TDKK 1.150	58%	1.150	0
VandCenter Syd Service ApS	Odense	TDKK 80	100%	80	0
VCS Energy ApS	Odense	TDKK 80	100%	15.079	1.543

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
10 Kapitalandele i associerede virksomheder				
Kostpris 1. januar	348	348	0	0
Regnskabsmæssig værdi 31. december	348	348	0	0

Kapitalandele i associerede virksomheder specificeres således:

Navn	Hjemsted	Selskabskapital	Stemme- og ejerandel	Egenkapital	Årets resultat
DanAqua Holding ApS	Odense	TDKK 480	39%	152	-337

11 Øvrige finansielle anlægsaktiver

	Koncern	
	Tilgodehavender i tilknyttede virksomheder TDKK	Underdækning TDKK
Kostpris 1. januar	597	140.582
Nettoeffekt ved ændring af regnskabspraksis	0	-117.770
Afgang i årets løb	-355	-6.621
Overførsler i årets løb	-242	-11.780
Kostpris 31. december	0	4.411
Regnskabsmæssig værdi 31. december	0	4.411

12 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter udgøres af forudbetalte omkostninger vedrørende husleje, forsikringspræmier, abonnementer og renter.

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
13 Hensættelse til udskudt skat				
Immaterielle anlægsaktiver	-2.919	-4.357	0	0
Materielle anlægsaktiver	1.060.176	1.057.569	0	0
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelse	-229	-190	0	0
Låneomkostninger	150	455	0	0
Tilgodehavende underdækning	3.562	5.019	0	0
Skattemæssigt underskud til fremførelse	-172.973	-174.756	-2	-2
Overført til udskudt skatteaktiv	0	0	2	2
	887.767	883.740	0	0

Udskudt skat er afsat med 22% svarende til den aktuelle skattesats.

Udskudt skatteaktiv

Opgjort skatteaktiv	0	0	2	2
Regnskabsmæssig værdi	0	0	2	2

Noter til årsregnskabet

14 Langfristede gældsforpligtelser

Afdrag, der forfalder inden for 1 år, er opført under kortfristede gældsforpligtelser. Øvrige forpligtelser er indregnet under langfristede gældsforpligtelser.

Gældsforpligtelserne forfalder efter nedenstående orden:

	Koncern		Moderselskab	
	2018 TDKK	2017 TDKK	2018 TDKK	2017 TDKK
Kreditinstitutter				
Efter 5 år	600.349	649.345	0	0
Mellem 1 og 5 år	205.240	203.456	0	0
Langfristet del	805.589	852.801	0	0
Inden for 1 år	47.212	45.691	0	0
	852.801	898.492	0	0
Gæld til selskabsdeltagere og ledelse				
Mellem 1 og 5 år	0	20.398	0	0
Langfristet del	0	20.398	0	0
Øvrig kortfristet gæld til selskabsdeltagere og ledelse	20.398	20.398	0	0
	20.398	40.796	0	0
Periodeafgrænsningsposter				
Efter 5 år	100.625	92.387	0	0
Mellem 1 og 5 år	17.176	4.697	0	0
Langfristet del	117.801	97.084	0	0
Inden for 1 år	1.449	1.340	0	0
Øvrige periodeafgrænsningsposter	1	2	1	2
Kortfristet del	1.450	1.342	1	2
	119.251	98.426	1	2

Noter til årsregnskabet

15 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter vedrører tilslutningsbidrag, som afskrives over 75 år.

16 Pengestrømsopgørelse - reguleringer

	Koncern	
	2018	2017
	TDKK	TDKK
Finansielle indtægter	-481	-541
Finansielle omkostninger	22.371	25.626
Af- og nedskrivninger inklusiv tab og gevinst ved salg	250.347	254.534
Skat af årets resultat	3.713	-600
Andre reguleringer	17.267	22.778
	293.217	301.797

17 Pengestrømsopgørelse - ændring i driftskapital

	Koncern	
	2018	2017
	TDKK	TDKK
Ændring i varebeholdninger	-32	360
Ændring i tilgodehavender	-3.205	30.586
Ændring i leverandører m.v.	-11.267	-15.137
Regulering af sikringsinstrumenter til dagsværdi	1.386	151
	-13.118	15.960

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	2018	2017	2018	2017
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
18 Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser				
Leje- og leasingforpligtelser				
Leasingforpligtelser fra operationel leasing. Samlede fremtidige leasingydelser:				
Inden for 1 år	54.704	54.704	0	0
Mellem 1 og 5 år	95.731	205.139	0	0
	150.435	259.843	0	0

Andre eventualforpligtelser

Koncernens danske selskaber hæfter solidarisk for skat af koncernens sambeskattede indkomst.

VandCenter Syd as har afgivet støtteerklæring til fortsat drift i DanAqua Holding ApS samt dettes datterselskab DanAqua SDN.BHD i Malaysia. Det er besluttet, at selskabet skal afvikles ved solvent likvidation. Den afgivne støtteerklæring gælder fremt til det tidspunkt, hvor likvidationen er gennemført.

19 Nærtstående parter

Grundlag

Bestemmende indflydelse

Odense Kommune

Aktionær

Noter til årsregnskabet

19 Nærtstående parter (fortsat)

Transaktioner

Selskabet leverer vand til Odense Kommune og aftager spildevand fra Odense Kommune og Nordfyns Kommune.

Selskabet har indgået administrationsaftale med Odense Kommune.

Selskabet har gæld til Odense Kommune vedrørende overdragelse af tjenemandsforpligtelser. Gælden er indregnet i balancen.

Selskabet betaler garantiprovision til Odense Kommune og Nordfyns Kommune for garanti for lån optaget i Kommunekredit.

Selskabet modtager vejbidrag fra Odense Kommune og Nordfyns Kommune for afvanding af kommunale og private fællesveje.

Transaktionerne er indgået på markedsvilkår.

Ejerforhold

Følgende kapitalejere er noteret i selskabets ejerbog som ejende minimum 5% af stemmerne eller minimum 5% af selskabskapitalen:

Odense Kommune, 89%

Nordfyns Kommune, 11%

Noter til årsregnskabet

	Koncern		Moderselskab	
	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	TDKK	TDKK	TDKK	TDKK
20 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor				
PricewaterhouseCoopers				
Revisionshonorar	116	116	7	7
Andre ydelser	298	224	0	2
	<u>414</u>	<u>340</u>	<u>7</u>	<u>9</u>

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for VandCenter Syd Holding as for 2018 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store virksomheder i regnskabsklasse C.

Koncern- og årsregnskab for 2018 er aflagt i TDKK.

Ændring af regnskabspraksis

VandCenter Syd as har ændret anvendt regnskabspraksis for indregning af over-/underdækning som følge af ændring i de regulatoriske principper for de økonomiske rammer. Ændringen er indarbejdet i sammenligningstallene, og har påvirket årets resultat for 2017 med DKK -5.343 og egenkapitalen pr. 31. december 2017 med TDKK -91.961, som fordeler sig på fald i andre tilgodehavender med TDKK 117.899 og fald i udskudt skat med TDKK 25.938. Årets resultat for 2018 er påvirket med TDKK 6.621, som er et fald i tilgodehavende med TDKK 6.621.

Generelt om indregning og måling

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Hvile-i-sig-selv princippet

Selskabet er underlagt det særlige "hvile-i-sig-selv" princip i henhold til vandsektorloven. Princippet medfører, at årets over- eller underdækning, opgjort som årets resultat efter vandsektorloven i forhold til opkrævede priser, skal tilbageføres eller kan opkræves hos forbrugerne ved indregning i efterfølgende års priser. Årets over- eller underdækning indregnes derfor i nettoomsætningen. Den akkumulerende over- eller underdækning efter vandsektorlovens regler er udtryk for et mellemværende med forbrugerne, og indregnes i balancen under gæld eller tilgodehavender.

Konsolideringspraksis

Koncernregnskabet omfatter moderselskabet VandCenter Syd Holding as samt virksomheder, hvori moderselskabet direkte eller indirekte besidder flertallet af stemmerettighederne, eller hvori moderselskabet gennem aktiebesiddelse eller på anden måde har en bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Ved konsolideringen sammendrages poster af ensartet karakter. Koncerninterne indtægter og omkostninger, aktiebesiddelser, udbytter og mellemværender samt realiserede og urealiserede interne gevinster og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder elimineres.

Moderselskabets kapitalandele i de konsoliderede dattervirksomheder udlignes med moderselskabets andel af dattervirksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort på det tidspunkt, hvor koncernforholdet blev etableret.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser udgør en andel af koncernens samlede egenkapital. Årets resultat fordeles i resultatdisponeringen på den del, som kan henføres til minoriteterne og den del, som kan henføres til modervirksomhedens kapitalejere. Minoritetsinteresser indregnes til den regnskabsmæssige værdi af de overtagne aktiver og forpligtelser på tidspunktet for erhvervelse af dattervirksomheder.

Ved efterfølgende ændringer i minoritetsinteresser, hvor koncernen bevarer kontrollen med dattervirksomheden indregnes vederlaget direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, indregnes i resultatopgørelsen som en finansiel post. Hvis valutapositioner anses for sikring af fremtidige pengestrømme, indregnes værdireguleringerne direkte på egenkapitalen.

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, måles til balancedagens valutakurs. Forskellen mellem balancedagens kurs og kursen på tidspunktet for til-

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

godehavendets eller gældens opståen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter og omkostninger.

Regnskabsmæssig sikring

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse, som kan henføres til den risiko, der er afdækket.

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af forventede fremtidige transaktioner, indregnes på egenkapitalen under overført resultat for så vidt angår den effektive del af sikringen. Den ineffektive del indregnes i resultatopgørelsen. Resultater den sikrede transaktion i et aktiv eller en forpligtelse, overføres det beløb, som er udskudt under egenkapitalen, fra egenkapitalen og indregnes i kostprisen for henholdsvis aktivet eller forpligtelsen. Resultater den sikrede transaktion i en indtægt eller en omkostning, overføres det beløb, som er udskudt under egenkapitalen, fra egenkapitalen til resultatopgørelsen i den periode, hvor den sikrede transaktion indregnes. Beløbet indregnes i samme post som den sikrede transaktion.

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for sikring af nettoinvesteringer i selvstændige udenlandske dattervirksomheder eller associerede virksomheder, indregnes direkte i egenkapitalen for så vidt angår den effektive del af sikringen, mens den ineffektive del indregnes i resultatopgørelsen.

Segmentoplysning om nettoomsætning

Oplysninger om aktiviteter og geografiske markeder er baseret på koncernens afkast og risici samt ud fra den interne økonomistyring. Koncernens aktiviteter anses som det primære segmentområde.

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning

Ved salg af varer indregnes nettoomsætning, når fordele og risici vedrørende de solgte varer er overgået til køber, nettoomsætningen kan måles pålideligt og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved salget vil tilgå koncernen.

Serviceydelse indregnes i takt med udførelse af den service, som kontrakten vedrører ved anvendelse af produktionsmetoden, hvorved nettoomsætningen svarer til salgsværdien af årets udførte serviceydelse. Metoden anvendes, når de samlede indtægter og omkostninger på serviceydelsen og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan opgøres pålideligt, og det er sandsynligt, at de økonomiske fordele, herunder betalinger, vil tilgå koncernen. Som færdiggørelsesgrad anvendes afholdte omkostninger i forhold til de forventede samlede omkostninger på serviceydelsen.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Nettoomsætningen måles til det modtagne vederlag og indregnes eksklusive moms og med fradrag af rabatter i forbindelse med salget.

Nettoomsætningen reguleres med en eventuel over-/underdækning.

Produktionsomkostninger

Produktionsomkostninger omfatter de omkostninger, der er medgået til at opnå årets omsætning.

Administrationsomkostninger

Administrationsomkostninger omfatter omkostninger til ledelsen, det administrative personale, kontoromkostninger, afskrivninger m.v.

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til virksomhedernes hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Resultat af kapitalandele i dattervirksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten "Indtægter af kapitalandele i dattervirksomheder".

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger omfatter renteindtægter og -omkostninger, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab vedrørende gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser. Finansielle indtægter og udgifter indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat og indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Selskabet er sambeskattet med 100% ejede dan ske datter virk som heder. Selskabsskatten fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Balancen

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Immaterielle anlægsaktiver afskrives lineært over 20 år, svarende til dyrkningsaftalernes løbetid.

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver anskaffet før 1. januar 2010 er målt til standardpriser og standard levetider udmeldt af Forsyningssekretariatet i forbindelse med opgørelse af den reguleringsmæssige åbningsbalance.

Materielle anlægsaktiver måles til dagsværdi med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Materielle anlægsaktiver, der er under opførelse og ikke er taget i brug, er opført som igangværende projekter. Der afskrives ikke på igangværende projekter.

Produktionsanlæg består af vandværker, vandindvindingsanlæg, renseanlæg og andre lignende anlæg. Distributionsanlæg består af ledningsnet til fremførsel af vand og bortskaffelse af spildevand.

Fællesfunktionsanlæg består af administrationsbygninger, biler, rullende materiel, IT, inventar, maskiner og værktøj.

Omkostninger til reovering af eksisterende aktiver aktiveres, når omkostningen har medført en forbedring af det eksisterende aktiv enten i form af kvalitet, mængde eller forventet levetid.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris med tillæg af opskrivninger og reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Produktionsbygninger	10 - 75 år
Distributionsanlæg	30 - 75 år
Fællesfunktionsanlæg	5 - 75 år
Indretning af lejede lokaler	år

Der foretages ikke afskrivning på grunde.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, gennemføres en nedskrivningstest for at fastslå, om genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Hvis det er tilfældet nedskrives der til denne lavere genindvindings-

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

værdi.

Kapitalandele i dattervirksomheder og associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til kostpris. I tilfælde, hvor kostprisen overstiger genindvindingsværdien, nedskrives til denne lavere værdi.

Kapitalandele i dattervirksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode.

I balancen indregnes under posten "Kapitalandele i dattervirksomheder" den forholdsmæssige ejerandel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi opgjort med udgangspunkt i dagsværdien af de identificerbare nettoaktiver på anskaffelsestidspunktet.

Den samlede nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder henlægges via overskudsdisponeringen til "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i dattervirksomhederne.

Dattervirksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til DKK 0. Hvis moderselskabet har en retslig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil.

Underdækninger

Øvrige finansielle anlægsaktiver omfatter bl.a. underdækninger som i de kommende år kan indregnes i taksterne og opkræves fra forbrugerne i henhold til den udmeldte indtægtsramme. Underdækningen indregnes i balancen til en værdi svarende til det beløb, som ledelsen forventer, vil blive opkrævet i de kommende år.

Varebeholdninger

Nettorealisationsværdien for varebeholdninger opgøres til det beløb, som forventes at kunne indbringes ved salg i normal drift med fradrag af salgskostninger.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealisationsværdi, hvilket normalt udgør nominal værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gældsmetode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet, henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat, som følge af ændringer i skattesatser, indregnes i resultatopgørelsen eller i egenkapitalen, når den udskudte skat vedrører poster, der er indregnet i egenkapitalen.

Aktuelle skattetilgodehavender og -forpligtelser

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatter. Tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen indregnes i resultatopgørelsen under finansielle poster.

Finansielle gældsforpligtelser

Prioritetsgæld er således målt til amortiseret kostpris, der for kontantlån svarer til lånets restgæld. For obligationslån svarer amortiseret kostpris til en restgæld beregnet som lånets underliggende kontantværdi på lånoptagelsestidspunktet reguleret med en over afdragstiden foretaget afskrivning af lånets kursregulering på optagelsestidspunktet.

Øvrige gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser udgøres af modtagne betalinger vedrørende indtægter i de efterfølgende regnskabsår.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsen viser koncernens pengestrømme for året opdelt på drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvider samt koncernens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrøm fra driftsaktivitet

Pengestrøm fra driftsaktiviteten opgøres som årets resultat reguleret for ændring i driftskapitalen og ikke kontante resultatposter som af- og nedskrivninger og hensatte forpligtelser. Driftskapitalen omfatter

Noter til årsregnskabet

21 Anvendt regnskabspraksis (fortsat)

omsætningsaktiver fratrukket kortfristede gældsforpligtelser eksklusive de poster, der indgår i likvider.

Pengestrøm fra investeringsaktivitet

Pengestrøm fra investeringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrøm fra finansieringsaktivitet

Pengestrøm fra finansieringsaktiviteten omfatter pengestrømme fra optagelse og tilbagebetaling af langfristede gældsforpligtelser samt ind- og udbetalinger til og fra selskabsdeltagerne.

Likvider

Likvide midler består af "Likvide beholdninger".

Pengestrømsopgørelsen kan ikke udledes alene af det offentliggjorte regnskabsmateriale.

Hoved- og nøgletal

Forklaring af nøgletal

Bruttomargin	$\frac{\text{Bruttofortjeneste} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Overskudsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$
Afkastningsgrad	$\frac{\text{Resultat før finansielle poster} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital ultimo} \times 100}{\text{Samlede aktiver ultimo}}$
Forrentning af egenkapital	$\frac{\text{Ordinært resultat efter skat} \times 100}{\text{Gennemsnitlig egenkapital}}$